

Jekamba nindisik Pita or kayeri

¹ An Saimon Pita, aposel anira. Jisas Kraishi lerawun men er a landa nir. An jekamba kason jirnjik amu kayenduwa. Jir nir nga nakrem Jisas Kraisin ni hishindiyananda ma jir. Nirin jivinanda ma Jisas Krai or God nihi ria. Or ma jivi indingak or naha wornakop nanda ri. Or ushindak orin hishindiyananda mak jimu nanduwa.

² Jir Avui Wasilaka nga Wasilaka nihi Jisas nga armek ji hishiyarihi krahakoronda jir. Unda osik waprupshi frihi nga waphimbiji frihi nga avak warje nga jihik si naka.

Avui Wasilaka nir orhi mak ni nakmbaha nirin kamari ri

³ Nir Wasilaka nihi Jisasin am ni heyekrahakorowa osik kwambu Avui Wasilakahi os orhik nanda oso osmu nirin si jelyashiwak orhi misokomek jipjip nimu lihi yanduwa. Jisas ukruharanda orhik nanda nga jivijivi orhi nga nirin or hakmbaha nirin kamari ri. ⁴ Uhu ukruharanda orhi nga jivijivi orhi nga orok nirin or ukmbaha nor mbahandari karem. Ma misambik fehe sungu masi lihi si mbaskashiwak kavakavan li uhu kava mendek nakwa lir. Hako Wasilaka jirin or jelyashinak jir oson wasisokwa jir. Uhu Avui Wasilaka ma wornak or nahanda hom jir nga erem wornakop ji naka, karem mbahandari ria.

⁵ Jir Wasilaka os jirin erem or ukmbaha nor mbahanda oson yawur ji hishika. Uhu os Jisas Kraisin ji hishiowehe ji yanda nombo orokop ji funtlehavantlehe er ji yaka, orin ji hishindiyananda nombo jihi oson ji halawa hala. Uhu jivijivi nom ji uka. Uhu nombo os ji ukmbaha Avui Wasilaka or mbahandan yawur ji hishiyarihi os or mbahanda hom ji uka. ⁶ Uhu wapkava os wavu jihik tasandan ji auheyehe

ji ruwol tava oloho ji yaka. Os si mbawa hom ji uwa hala. Uhu jir kwambuk ji sihi nomorawu os jihik talawan men mayam er ji kishaka. Uhu Avui Wasilaka mbahanda nombon er ji tiyaha misokome orhik jivik ji naka. ⁷ Uhu ma ol Avui Wasilakan nakrem jir nga ji hishiowenda ondon wapnuku jihik ji owehe ma amber er nga wapnuku jihik ji oweka. ⁸ Os erem ji uwa nombo jihi oso wasilaka mendek si na nahi, jir Jisas Kraiss Wasilaka nihin angop armek ji heyekrahakoronda ri. Os erem nanda nombo oso kwambuk jihik si na nahi, lerawu os ji lawa avak jivik nakwa sir. Uhu avak akwa ome sihi nga nakwa sir. ⁹ Hako os erem nanda nombo nga ji na nahi ambu, misokome tumunda ma hom ji naha mbeek yawur heyenda ambu jir. Uhu os Avui Wasilaka kavakava ol ji undan or yoko ermbeshihindak jivik ji nahandan angop hishakashanda jir.

¹⁰ Jisasin hishindiyananda ma jirin, ji misi. Avui Wasilaka orhi mak ji nakmbaha angop or kamahanda jir. Unda osik avak ji funtlehavantlehe kwambuk ji sihi orhi ma indingak ji naka. Os erem ji na nahi, mbeek tukuyihi Avui Wasilakan halakwa ambu jir. Mberem ushiwak? Jir angop or kamahanda oja. ¹¹ Ushinak avak nombon armek or mukushinak ji ihi yanga os ermba ermbak linda orok layikwa jir. Yanga os ni ikwa oso Jisas Kraiss Wasilaka nihi nirin jivinanda ma yanga orhi sira.

¹² Mashi os a sawewa jir angop ji heyewa sir. Jir mashi omendinga Jisas Kraishin ji misindiyananda kwambuk sinda jir. Hako las avak a halashinak ji hishakashanda ngashi. Karem mbaha indik mashi kason jirin ermbak a hauhaka owehe namu sawenduwa. ¹³ Os a liwa wolo kwambuk ji sitambanakmbaha mashi kason jirin ermbak a hauhaka owe sawekwa nir. ¹⁴ Mberem ushiwak? Na hakwa wolo am pasir naw, karem Wasilaka nihi Jisas Kraiss angop anin

saweri ri. ¹⁵ Ushindanak kumak os a hashinda wolo mashi amber ol jirin a sawenda avak indik ji hishikmbaha os ter jirin amu sawenduwa.

Aposel ondo ukruharanda Avui Wasilakahi os Jisashik nahan-darin angop heyeri lir

¹⁶ Nir Wasilaka nihi Jisas Kraiss kwambu orhi nga os indik or takwa oso nga angop ni sawerik ji misiri sir. Hako mashi os ni saweri oso mbeek haimba handambanda tisa ondo wavu lihik li hishihi lihinjik li sawenda mashin ni misindiyaha ni saweri ambu sir, wahau. Misokome indinga nihik ukruharanda kwambu Avui Wasilakahi orhik nandari oso angop ni heyendari osik os nimu sawenduwa.

¹⁷⁻¹⁸ Nir Jisas Wasilaka nihi nga telemba Avui Wasilakahi orok ni lawu lirik mashi las hevenik karem si mbarik nimu misira, ♦ Toto jikisi anhi indinga toria. Orin amu rupshi mendenduwa. ♦ Avui Wasilaka ukruharanda ngashi oto hi Kraishin or hauowehe ukruharanda orhin orin or hari wolo, karem mbari ora. ¹⁹ Uhunda osik mashi ol profet li mbahandarin yawur ni misihi ni toltangrihi ni tiyanda nir. Jir er nga mashi lihin yawur ji misihi ji tiyaka. Mberem ushiwak? Mashi profethi lam tangnanda mishik ukruharanda hom si naha sunguwavu nihik er ukrunda sira. Hako os si harawa wolo mbeek lamin ni ukrunda ambu nir. Mberem ushiwak? Mbele mbele korbak nawak ni heyenda ola. Unda osik erema. Jisas indik or tawa wolo mbele mbele amber korbak ni heyekrahakoro-kwa lir. ²⁰ Jir avak masmas karem yawur ji hishiyarika. Profet ondo mbeek mashi las lihinjik li hishihi sawendari ambu lir, wahau. ²¹ Profet ondo mbeek lihinjik mashin li sawekmba hishihi sawendari ambu lir, wahau. Masikome Avui Wasilakahi lirin or sauharik mashi orhin sawendari lir.

1:14: Jn 21:18-19; 2 Ko 5:1

1:16: Mt 17:1-5

1:17-18: Mt 17:5

1:21: 2 Ti 3:16; 1 Pi 1:11-12

2

Haimba handambanda tisan ji auheye

¹ Mas haimba handambanda profet lal yanga Israelik lindari lir. Unda hom ter erem. Haimba handambanda tisa avak jiji nindik li talaha jirin haimba handambaha tolmbangokwa lir. Uhu karem mbafirimbakwa lir. Wasilaka nihi Jisas mbeek hulaima nokopman jivinakmbaha fleya hom or naha miandok hari ambu ri, karem jirin haimba handambakwa lir. Ma ol jirin karem haimba handambanda ma ondo Avui Wasilaka or unak lewas kavak nakwa lir. ² Jir nga nakrem Jisasin hishindiya ma mushak avak ma ondon li tiyaha nokophirimbirihulatulhakanda nombok li layihi mbele mbele kavakavan ukwa lir. Erem li unak ma ol sios hikriyok sinda ma ondo, os li uwa kava lihi oson li heyeye mashi omendinga os ji hishiowenda oson li okolehe kavakavak mbakwa lir. ³ Haimba handambanda tisa ondo jirin li haimba handambaha ya mbele mbele jihin landa lir. Hako Avui Wasilaka ma ondon kavak or nakurik angop mas or mbahandari sir. Undari hom erem lirin kavak or nakwa lir.

⁴ Mas ensel lal kavakavan uri lir. Hako Avui Wasilaka mbeek lirin or halashirik jip liri ambu lir, wahau. Or wa os tangtang naha tindin nanda mishi orok or oweshihindak olmu linduwa. Er li li ihi Avui Wasilaka man or heyembakwa wolokop or mbanak kavak nakwa lir. ⁵ Mas erem. Noa nokove orhi nga jinukmango frihi nga lir 8-pela nom Avui Wasilaka or arangoshirik jip liri lir. Noa hulaima nokopma nombo wornan li tiyakmbaha saweri ri. Hako ma ol Avui Wasilakan kumaifari ondo mbeek Noahi mashin misindiya ambu lir. Uri osik Avui Wasilaka or mbashirik fa si rasaha osmu lirin jiji sirira.

⁶ Hovok Avui Wasilaka yanga Sodom nga Gomora nga kavak fri nakmbaha or hishihi hik or suwushirik hishombok er nari vri. Mberem ushirik? Yanga ovron kavak or nashinak kumak ma ol orhi mashin misindiyawa ambu ondo yanga orok talari oson li misihi mbele os kumak lihik talakwan li hishihi li ajekmbaha yanga ovron kavak or nari vri. ⁷ Hako ma worna ma lar yanga Sodom orok lindari ri. Hi orhi Lot, mbele mbele kava nokophirmbirihi hulatohlakandari yanga orok fehe li undarin or heyeye sunguwavu orhi kava mendek er nari sir. Hako Avui Wasilaka Lotin or jivinashirik mbeek kavak nari ambu ri. ⁸ Ome sira. Ma worna ma Lot oto yanga orok ma kavahi nindik lindari ri. Lir kavakava indingan li uhu mashi kavakavan mbandari lir. Lir mbeek waphishihi lon tiyanda nombo kas nga nari ambu lir. Erem li urik or heyeye sunguwavu mende orhi nga kava mendek simu nara. Undari osik Avui Wasilaka orin ormu jivinara.

⁹ Avui Wasilaka Noa nga Lot nga nor jivinandari mashin ji hishika. Os nomorawu las orin tiyanda ma ondohik si tala nahi, or avak lirin jivinakwa ri, os Noa nga Lot nga fririn or uhunda hom. Hako ma ol orin kumaifaha kavakavan unda ondo avak wasa kava os li unda hom or ukwa lir. Ushinak er li li ihi man or heyembakwa wolokop or mbanak kavak nakwa lir. ¹⁰ Ma ol men maome lihi rupshikmbaha nokophirmbirihi hulatohlakaha kavakava indingan uhu Avui Wasilaka mashi orhin mblarnanda ma ondo avak wasan warje nga nor ukwa lir. Ma ondo hi lihin lihinjik li hauowehe mbeek ma lar ajenda ambu lir. ¹¹ Lir ensel ol hevenik linda ondon kavakavak li mbaha mbeek lirin ajenda ambu lir. Hako ensel ondo kwambu nga li naha ma kava ondon tikrinda lir. Hako lir mbeek haimba handambanda tisa ondon Avui Wasilakahi

misokomek ngriaaha mainentle sawenda ambu lir. ¹² Ma kava ol erem nanda ondo men fle tarmbe hom li yawak li jimandingormenda hom olmu nanduwa. Fle asa hom li naha mbeek wavun hishiyarinda ambu lir. Uhu os li yawa, fle asa hom men ferfar yanda lir. Lir mbeek mbele mbele li heye li hishiyarihi mbanda ambu lir. Lir men wavu lihik si tasawa hom li hishihi sembe mainentle sawenda lir. Unda osik Avui Wasilaka or unak avak kavak nakwa lir.

¹³ Kavakava os li unda yombo yombo lihikop kavak or nakwa lir. Lir tandi wolokop uku kavan li aha ambarambasihhi mbele mbele kavakavan ukmbaha rupshinda lir. Lir lopmbarme kowe akrik si rakashiwak kowe kavak si nanda hom jirin erem li unak kavak nakwa jir. Jir Jisasin hishindiyaanda ma jir nga nakrem li awa wolo, li taha jirin li haimba handambaha mashi kavakavan li mbawak os jimu kavak nanduwa. ¹⁴ Lir kavakavan li uwan rupshinda lir. Ermba ermbak nokoven li misokomlaka heyehe lirin li lahayakmbaha hishinda lir. Lir mbeek kavakava li unda oson li halakwa kas nga nanda ambu lir. Lir ma ol nombo Avui Wasilakahin ainain sinda ondon li heyehe lirin li tolmbango laha inda lir. Lir mbele mbele mahin li heyehe li antlaha lir erem li nawa kom, karem hishinda lir. Unda osik Avui Wasilaka lirin kava indingak or nakwa lir. ¹⁵ Lir nombo wornan angop li halaha olmu men ferfar yanduwa. Uhu lir mas Beorhi jikisi Balam yanjik or hishihi kavakavan or undari hom nombo kavan tiyanda lir. Or men kavakavan or unak ya oro nombok si talanak orvai la, karem or hishihi rupshindari ri. ¹⁶ Fle asa ondo maimbanda ambu lir. Hulaima nokopma nom maimbanda lir. Hako Balam donki^{2:16} orhi ma hom or

2:11: Ju 9 **2:12:** Ju 10 **2:15:** Nam 22:7; Ju 11; Rev 2:14 **2:16 2:16:** Donki ondo bulmakau hom li nawak ma donkihi masuwu heyek li lawu lihi inda lir.

maimbaha kavakava orhi os or undarin kormbak or ngria sawehe nombon or ikurin ormu arangora.

¹⁷ Haimba handambanda tisa ondo ukwa uku si hatlayinda hom olmu nanduwa. Ukwa uku si hatlayiwa man jelyanda ambu sir. Unda hom lir mbeek mbele jivi las li uhu jirin jelyanda ambu lir. Lir os ta amba amba or jiwa wolo matle si rasawak ji heye ji rupshiwak suwa si laha hakoho ishiwak ma rakanda ambu hom nanda lir. Unda hom lir mashimbakop mbanda lir. Mashi os li mbawa oso mbeek omek si naha jirin jelyanda ambu sir. Men sembe mbaha yanda lir. Unda osik Avui Wasilaka os kumak li likwa mishi oso angop or hundujehenda sir. Yanga os li likwa oso nirtle nirndum nanda mishi sir. ¹⁸ Lir mashi laka lakak li mbaha mbafirimba yanda lir. Lir men man li owehe suntlak ngoroho li mbawak wavu lihi usahawak olmu nokophirimbirik layiwa. Ma lal kavakavan li undan li halaha wornak li yakwak unda lir. Hako erem ukmba uwa ma ondon li tolmbango laha iwak kavakavan indiyok olmu uwa. ¹⁹ Haimba handambanda tisa ondo karem mbanda lir, ♦Os nirin ji tiya nahi, jir avak mbele mbele os ji ukmba ji hishiwa hom ukwa jir, ♦karem mbanda lir. Hako mashi oso ome ambu sir. Lir lerawu kavan li lawa oso, lirin si ngisha arangoshiwak olmu sihi siyok sinduwa. Oso karem, os ma lal ma anandin li jihi tukru ormbeshinak lir lihi siyok li sihi lerawun lirnjik men li landa hom osmu nanduwa. ²⁰ He, ome sira. Jisas Krais Wasilaka nihi nirin jivinanda man angop wavu lihik li oweri ri. Uhu Jisas landari lerawu oson li heyekrahakorori oso lirin si jelyashirik kavakava misambik fehendari angop li halari sir. Hako os ter kavakava os li undari sihi siyok indik li si nahi, avak kava indingak nakwa lir. Uhu os mas kavakavan li uhu li lindari kava oson li tikrihi kava indingak nakwa

lir. ²¹ Unda osik karem amu hishinduwa. Avui Wasilakahi nombo wornan li heyeri ambukop jivina. Hako angop nombo worna orhin li heyeshihi olmu indik kavakavan li uhu kava indingak nanduwa. ²² Os erem li unda nombon sauheimak li mbanda karem, ♦Asa os li aha li lewan indik anda lir. ♦Fle erem, ♦Fle uku jivik li ujashihi indik jerfalenda lir. ♦Unda hom ma ondo wavu lihin li tormblehe indik kavakavan unda lir, os mas sungu wavu lihin li tormble namber li uri wolok li undari hom.

3

Wasilaka avak takwa ri

¹ Ma jir a rupshi mendenda jirin, ji misi. Jekamba las masmas a kayehendak ter jekamba anandi kason indik jirnjik amu kayenduwa. Ushinak jirin fri jelyashinak mbele mbele os mas ji misindan indiyok ji hishikmbaha amu kayenduwa. Unak hishiyarinda jiji avak jivi mendek er si naka. ² An masihi os mas profet Avui Wasilakahi li sawendarin indik ji hishikmbaha amu kayenduwa. Uhu Wasilaka nihi or nirin jivinanda ma aposel orhi ondon or saweshirik li misihi li sawendarin indik ji hishikmbaha amu kayenduwa. ³ Ter masihi las jirin a saweshinak yawur ji misikwa karem. Os mbele mbele amber mendek li nakuna wolo okole mashin mbanda ma avak talakwa lir. Li taha jirin li okolehe mbele mbele kava wavu lihih tasawa nom li mbaha yakwa lir. ⁴ Uhu karem okole mbakwa lir, ♦Jisas indiyok or takmbaha mbari or? Indik or taku, karem jimu hishindu? Mbeek or tawak ji heyendu? Mbeek takwa ambu ri. Misumu walanga nihi ol hahandak sishi rara ter wolo nga mbele mbele maskop Avui Wasilaka urik li nahanda hom ter tol er nandu, ♦karem mbakwa

lir. ⁵ Hako lir mbeek mbele mbele Avui Wasilaka undarin li hishiowekmba hishinda ambu lir. Mas wolokop Avui Wasilaka or mbarik lersuwu nari sir. Ushihi fan or ushihi, or mbarik misambi fa nindik kormbak simu talara.

⁶ Ushihi fan or mbashirik si rasaha misambin si jiji sirishirik kava mendek simu nara. ⁷ Ter or mbashihindak lersuwu nga misambi nga opmu nanduwa. Hako kumak avak os ma ol orin kumaifanda ondon or heyembaha kavak or nakwa wolo hin or mbashinak si rakaha lersuwu nga misambi nga amber er si urakokwa lir.

⁸ Jirin a rupshi mendenda nir. Jir avak kason yawur ji hishika. Nir ma ni hishiwa asama 1,000 oso nambe mendek nanda, karem ni hishinda nir. Hako wavu Wasilakahik or hishiwa, asama 1,000 oso niri namtas hom nanda sir. Nir ma nir karem ni hishinda nir. Mbele las lewas talakwa sir. Hako Wasilaka or hishinda apsham, niri las asama 1,000 hom nanda sir. ⁹ Ma lal karem mbanda lir, ♦ Wasilaka mbeek or ukmbaha nor mbahandan kolomalok unda ambu ri, ♦ karem hishinda lir. Hako or mbeek ma lar kavak nakmbaha hishiwa ambu ri. Or ma amber wavu lihin li tormblekmbaha or hishihi ormu nikishinduwa.

Misambi nga lersuwu nga avak mendek nakwa vri

¹⁰ Hako Wasilaka nihi indik or takwa wolo avak hirnyanda ma hom tumsar takwa ri. Oro wolok makrunda hom si mbanak lersuwu avak mendek nakwa sir. Unak mbele mbele amber lersuwuk nanda ondo er nga hi si ushinak mendek nakwa lir. Misambi nga nakrem mendek nakwa sir. Mbele mbele amber ter tol misambik nawak ni heyenda tondo nga avak mendek nakwa lir. ¹¹ Hako ji hishika. Erem si nakunak mbele mbele amber mendek si na nahi, mberem mberem ji uhundanak Avui Wasilaka

or heyehe or jelyashinak mbele mbele kava os talakwan ji tikriku? Jir avak wavu mende jihi nga Avui Wasilakan ji haha jipjip ji yaha avak or mbahanda nombon ji tiyaka. ¹² Erem ji uhu ji nikishinak Avui Wasilaka erem or ukwa wolok si naka. Uhu jir avak lerawu havakavan ji lanak os or takwa wolo si handahanda oweka. Oro wolo mendek lersuwu nga mbele mbele amber ol lersuwuk or uhunda ondo nga avak hi urakoshinak mendek nakwa lir. ¹³ Hako Avui Wasilaka lersuwu akri nga misambi akri nga nor ukmba nor mbahanda avak or ukwa vri. Ushinak ma jivi nom orok likwa lir. Uwa osik oso si nakmbaha nor mbahandan nimu nikishinduwa.

Nir avak ni auheyehe Wasilakan ni nikishika

¹⁴ Ma jir a rupshi mendenda jirin, ji misi. Jir mbele mbele jivi os Avui Wasilaka ukmbaha nor mbahandan nikishinda jir. Uwa osik jir avak mbele mbele kavan ji uwan ji halaha misokome orhik jivik ji naka. Erem ji u nahi, waphimbiji orhi jihik si nashinak os Wasilaka or tawa wolo orin ajekwa ambu jir. ¹⁵ Ji hishika, Wasilaka ma amber orhik li tanak lirin or jivinakmbaha ormu nikishinduwa. Pol er nga masi kaso himin or kayehe angop or sawerik ji misiri sir. Pol oto nir nga nakrem Jiasin hishindiyanda ma ri. Orin nimu rupshi mendenduwa. Avui Wasilaka hishiyarinda orhi orin or hashirik or nga jirnjik jekamban or kayeri osa. ¹⁶ Jekamba amber ol or kayeri ondo masi anhi kaso himi nom or saweri sir. Hako masi orhi lal tlowantlo mendek nanda lir. Ushiwak arme mendek ni hishfal hishfalakop maintontlo lihin ni yarinda nir. Uwa osik ma ol ainain sihi mbeek yarinda nga nanda ambu ondo lir men masi os or kayendan li hishakashaha apsham li toltormblehe sawenda lir. Hako

mashi Polhi nom nembes. Mashi Avui Wasilakahi anandi lal nga li hishakashaha li toltormblehe mashi apsham apsham sawenda lir. Unda osik erem unda ma ondo avak amber hom kavak er narakokwa lir.

¹⁷ Ma jir a rupshi mendenda jirin, os amu jirin saua-jewak jimu misinduwa. Uwa osik jihinjik ji auheyeka. Las avak haimba handambanda tisa ondo jirin li haimba handambaha li tolmbangonak ji misihi nombo jivi os ji tiyandan ji halaha nombo kavak ji inda ngashi.

¹⁸ Wasilaka Jisas Kraiss ortonon nirin jivinanda ma ria. Waprupshi orhi nga hishiyarinda orhi nga op jirin or hahanda ovro ji halashinak, jirin fri jelyaka. Unak avak Kraissin ji tiyanda nombo jihi oso wasilaka mendek si naha kwambuk si naka. Nir amber ter nga kumak nga ermba ermbak hi Kraishin ni hauoweka. Omendinga sira.

Mashi Avui Wasilakahi
The New Testament in the Mende Language of Papua New
Guinea
Nupela Testamen long tokples Mende long Niugini

Copyright © 2005 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Mende

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 27 Jul 2022 from source files dated 22 Nov 2019

fb64f048-1609-51b3-bdee-648d1b3723fe